

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2566
 วิชา คค. 364: ครอบครัวยุคใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (3หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
320001	ผศ. ดร.มาลี จิรวัดนานนท์	02-696-5529	m_yuntu@yahoo.com	ห้อง 501

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน พฤหัสบดี..เวลา 09.30-12.30 น. ห้องบรรยาย สค. / MST ออนไลน์ 2023-2(320001)

สอบกลางภาค -

สอบปลายภาค อังคารที่ 10 พค. 2567เวลา.....09.00 -12.00 น.

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา(Purposes of the course)

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว วงจรชีวิต วิถีชีวิตครอบครัว และความเข้มแข็งของครอบครัว
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สถานการณ์ และความหลากหลายของรูปแบบครอบครัว สามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ จากโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน
3. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจการทำงานกับครอบครัวของนักสังคมสงเคราะห์ และมีแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน เพื่อพัฒนาวิธีการทำงาน และบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

หน่วยกิต 3 (2-1-6)

แนวคิดวงจรชีวิตครอบครัว รูปแบบลักษณะต่าง ๆ ของครอบครัว สถานการณ์และพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน แนวคิดวิถีชีวิต ความเข้มแข็ง และแนวทางการพัฒนาวิธีการทำงานกับครอบครัว และบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบห้องเรียน(On-Site) และ/หรือ ห้องเรียนออนไลน์(Online) ปรับตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 และบริบทอื่นๆ ตามประกาศของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา และวิทยากร
- อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนออนไลน์ รายบุคคล/กลุ่ม
- ศึกษาค้นคว้า และจัดทำชิ้นงานรายบุคคล/งานกลุ่ม จากแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุด/ห้องสมุดออนไลน์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ website หน่วยงาน/องค์กรด้านสวัสดิการสังคม ชุมชนฯลฯ

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
○	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○

6. กฎกติกากฎเกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกากฎเกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

ปีการศึกษา 2/2566 หากมีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ กฎ กติกา สำหรับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ มีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาทุกคนต้องออนไลน์ผ่านระบบ (Microsoft Teams) MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ตามวัน และเวลาของการจัดการเรียนการสอน
2. นักศึกษาทุกคนต้องใช้อีเมลและนามสกุลจริงในระหว่างการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา
3. หากอาจารย์ผู้สอนขอตรวจนับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนออนไลน์ และตอบคำถามการเรียนขอให้นักศึกษาเปิดกล้องด้วยทุกครั้ง มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ
4. หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับระบบออนไลน์เนื่องด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตามจะต้องแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอนหรือทางเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทางอีเมล หรือทางโทรศัพท์ หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลง

ร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ก่อนการจัดการเรียนการสอนหรือโดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่า นักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ

5. การรับมอบหมายงานและการส่งงาน นักศึกษาจะต้องส่งผ่านระบบ MST หรือช่องทางต่าง ๆ ตามที่ตกลงกับอาจารย์ผู้สอน ตามกำหนดระยะเวลาทุกครั้ง หากนักศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องส่งงานล่าช้า เนื่องด้วยสาเหตุจากข้อผิดพลาดของระบบออนไลน์ ขอให้นักศึกษาแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอนทางอีเมล หรือทาง โทรศัพท์หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ก่อนการ เรียนครั้งถัดไป มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้ส่งงานชิ้นนั้น หรือส่งงานล่าช้า

6. การอัดเสียง คลิป หรือการจับภาพหน้าจอ (แคปภาพ) ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ต้องขอ อนุญาตผู้สอนก่อนทุกครั้ง

7. นักศึกษาต้องเข้าเรียนอย่างน้อย 70% (12 ครั้ง) มิเช่นนั้น นักศึกษาจะไม่มีสิทธิ์สอบในรายวิชานี้ การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
- การทดสอบย่อย และสะท้อนการเรียนรู้(วิทยากร/โครงการฯ)	ร้อยละ 30
- งานศึกษาค้นคว้า และงานที่ได้รับมอบหมาย	ร้อยละ 15
- โครงการฯ นำเสนอ และจัดทำเอกสารกลุ่มเรียนรู้(20/5)	ร้อยละ 25
- สอบปลายภาค	ร้อยละ 30
รวม	100

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แนวทางการจัดการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่ / (ว/ด/ป)	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้	ผู้สอน/ วิทยากร
1 (11 ม.ค.67)	- ชี้แจงแนวการเรียนการสอน และการประเมินผล ฯ - ทบทวนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	ได้ข้อตกลงเพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียน การสอนในรายวิชานี้ และนักศึกษาได้ทบทวน ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว	อาจารย์ ประจำวิชา
2 (18 ม.ค.67)	- แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว วงจรชีวิต การเปลี่ยนแปลง และ โครงสร้างทางสังคม	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ หัวข้อที่บรรยายและมีการ แลกเปลี่ยนซักถาม เชื่อมโยงโครงสร้างทาง สังคม สถาบันต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับครอบครัว	อาจารย์ ประจำวิชา

3-4 (25 ม.ค.67) และ (1 ก.พ.67)	- สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และผลกระทบต่อครอบครัว โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน และงานสังคมสงเคราะห์ - รูปแบบที่หลากหลายของครอบครัวในสังคมไทยท่ามกลางพลวัต	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าฝึกการนำเสนอ มีการแลกเปลี่ยนซักถาม และมีความรู้ในลักษณะ/รูปแบบครอบครัวที่หลากหลายท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม	อาจารย์ประจำวิชา
5 (8 ก.พ.67)	- การสัมภาษณ์เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในงานสังคมสงเคราะห์เพื่อการประเมินครอบครัว	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยายและมีการแลกเปลี่ยนซักถาม การประเมินครอบครัวในงานสังคมสงเคราะห์	วิทยากร
6 (15ก.พ.67)	- การประเมินครอบครัว และการเสริมพลังอำนาจของนักสังคมสงเคราะห์ในงานครอบครัว และชุมชน	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยนซักถามเชื่อมโยงงานโครงการฯ บริการการทำงานกับครอบครัว	วิทยากร
7 (22 ก.พ.67)	- แนวคิด ทฤษฎีระบบ โครงสร้าง การหน้าที่ และอื่นๆ - ภาวะวิกฤติ และวิกฤติครอบครัว - ร่างฯ ประเด็นในการศึกษาดูงานหลักการ และการดำเนินการ	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยายและมีการแลกเปลี่ยนซักถาม พัฒนางานโครงการฯ บริการการทำงานกับครอบครัว	อาจารย์ประจำวิชา
สัปดาห์สอบกลางภาค				
9 (7 มี.ค.67)	- การสนับสนุนทางสังคม เครือข่ายทางสังคม การเสริมพลังอำนาจ ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชนเป็นฐานในงานครอบครัว - ยก่างโครงการ กิจกรรม เตรียมเพื่อศึกษาดูงานชัดเจน	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	- นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย - มีประเด็นสนใจศึกษาในโครงการฯ	อาจารย์ประจำวิชา

10 (14 มี.ค.67)	ร่างโครงการและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาครอบครัว ภายใต้นโยบายครอบครัว	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษานำเสนอร่างโครงการฯ พัฒนาแล้ว ฝึกทักษะการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนซักถาม	อาจารย์ประจำวิชา
11 (21 มี.ค.67)	ดำเนินการดูงานโครงการและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาครอบครัว ภายใต้นโยบายครอบครัว	ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้ดำเนินการดูงานศึกษาโครงการกิจกรรม ฝึกทักษะต่างๆ เช่น การประสานงาน การฟัง การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ	อาจารย์ประจำวิชา
12 (28 มี.ค.67)	โครงการและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาครอบครัว ภายใต้นโยบายครอบครัว และประเด็นงานครอบครัวที่น่าสนใจ	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษานำเสนอความรู้ที่ได้ค้นคว้า ดูงานโครงการ กิจกรรม และร่วมแลกเปลี่ยนซักถาม บริการการทำงานกับครอบครัว	อาจารย์ประจำวิชา
13 (4 เม.ย.67)	- แนวคิดความเปราะบางทางสังคม บทบาทการสื่อสาร และการให้ความรู้ชีวิตครอบครัว ฯลฯ - นโยบาย และทิศทางการพัฒนาสถาบันครอบครัว	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยนซักถาม	อาจารย์ประจำวิชา
(11-17 เม.ย.67)	- เทศกาลสงกรานต์ปีใหม่ไทย			
14-15 (18เม.ย.67) และ (25เม.ย.67)	- สภาวะยากลำบากของครอบครัว และความท้าทายของงานสังคมสงเคราะห์ และ - สะท้อนการเรียนรู้ประสบการณ์งานบริการครอบครัวที่หลากหลายในงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม	บรรยาย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในสภาวะการณ์ ความยากลำบากของครอบครัว ความท้าทายของงานสังคมสงเคราะห์ และมีประเด็นสะท้อนคิดจากการเรียนรู้ในรายวิชา	อาจารย์ประจำวิชา
16 (2 พ.ค.67)	- สรุปบททวน	สัมมนา และทบทวนการเรียนรู้ร่วมกัน	มีการร่วมเรียนรู้สรุปบททวน	อาจารย์ประจำวิชา

หมายเหตุ*- แนวทางการจัดการเรียนการสอนอาจปรับยืดหยุ่นวิธีการ(ห้องเรียน(On-Site/ ออนไลน์(Online))
และลำดับครั้งตามความเหมาะสม ทั้งนี้แจ้งนักศึกษาทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

8. การวัดประเมินผล

1) การทดสอบย่อย และสะท้อนการเรียนรู้(วิทยากร/โครงการฯ)	30	คะแนน
2) งานศึกษาค้นคว้า และงานที่ได้รับมอบหมาย	15	คะแนน
3) โครงการฯ นำเสนอ และจัดทำเอกสาร	25	คะแนน
4) สอบปลายภาค	<u>30</u>	คะแนน
รวม	<u>100</u>	คะแนน

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, สำนักงาน. มปป. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ.2560-2564.

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,สำนักงาน.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบาย และมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ : ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน ระยะที่สอง, รายงานการวิจัย.

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, สำนักงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. และศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2554). การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น รายงานการวิจัย.

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว (กสค.) 2554. มติสมัชชาครอบครัวระดับชาติ ประจำปี 2554. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

พัชชา เจริญจันทร์. (2556).กระบวนการปรับตัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตรของแม่วัยรุ่นที่ต้องดูแลบุตรโดยลำพัง: กรณีศึกษาผู้ใช้บริการสหทัยมูลนิธิ. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มาลี จิรวัฒนานนท์. (2551). **แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว พ่อหรือแม่คนเดียว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี จิรวัฒนานนท์. (2557). **แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดบริการสำหรับครอบครัว**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). **การพยาบาลครอบครัว: แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วีเจ พรินติ้ง.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. “การศึกษาครอบครัวไทย : ข้อคิดและแนวทางการศึกษา.” ใน **สังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. 2542
- วาทีนีย์ วิชัยยา. (2556). **แม่วัยรุ่น : ประสบการณ์ชีวิตและเพศภาวะ**. บทความในการประชุมเครือข่ายวิชาการบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ วันที่ 18 ธันวาคม 2555. ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ศิลาพงษ์. (2550). **บทบาทของมัสยิดในการจัดสวัสดิการครอบครัวมุสลิม : ศึกษากรณีมัสยิดหลวงอันซอร์ริชชุมชน บางกอกน้อย กรุงเทพฯ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุวิจฉรา เปี่ยมญาติ. (2557). **แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัว**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โสภณ มูลหาและอมรรัตน์ บุรณะพล. (2556). **การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงบทบาทของแม่วัยรุ่นในสังคมอีสาน**. คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- อรนุช อุดมสมฤดี. 2550. **สัมพันธภาพในครอบครัวกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา เวชชัย. (2557). **การจัดการบริการสำหรับครอบครัวที่มีความต้องการพิเศษ และการจัดการบริการสำหรับครอบครัวที่เผชิญภาวะวิกฤต**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
- Bahr, Stephen J. **Family interaction**. New York : Macmillan Publishing. 1989.
- Hutter, Mark. **The changing Family**. Boston : Allyn and Bacon. 1998.
- Seifert, Kelvin L. **Child and Adolescent Development**. Boston : Houghton Mifflin Company. 1997